

"M'agrada jugar amb l'ambigüitat"

Abans de l'estiu es va desfer el grup de rock Umpah-pah, la gran promesa de la música popular d'aquest país. L'au fènix que reneix de part d'aquestes cendres és Adrià Puntí, que acaba de presentar el seu primer disc en solitari: 'Pepalallargai...'

El grup de rock Umpah-pah no era només Adrià Puntí, però després de la desfeta del conjunt, el primer disc en solitari d'aquest artista polivalent és l'únic del grup que torna a estar entre les novetats musicals més esperades de la temporada. *Pepalallargai...*, el títol del nou disc, prové del malnom d'un personatge popular de Girona que també era anomenada "Conxita de l'aiguarent".

Evidentment serà inevitable pensar en Umpah-pah quan escoltem aquest nou disc, per bé que les obsessions de Puntí hi estan molt més desbocades. Surrealisme *Buñuelià* i gats de tots colors planen per un disc on no s'acaba mai de saber del cert què és veritat i què és mentida, què està absolutament buit i què vessa d'emocions. Adrià Puntí és un pervers? un innocent? un fatxenda?... sigui com sigui el seu geni creador continua en permanent ebullició i com a mínim té la capacitat de fer interessant aquesta ambivalència.

—*La desaparició del teu anterior grup, Umpah-pah, i l'anunci d'un nou disc en solitari ha generat una certa expectació. Això t'ha afectat d'alguna manera?*

—D'entrada m'agrada molt que diguis que hi ha expectació davant del que he pogut fer. Pel que fa a la pressió... des del moment que hom es posa en escena o en mans

de l'opinió pública hi ha un cert repte i un cert nerviosisme pel protagonista, el que passa és que hom s'ha de mantenir al marge d'això. Tinc unes inquietuds, sóc un 'cul inquiet', i a mi el que m'interessa és treure adrenalina i portar a terme tots els projectes que em passen pel cap. A la vida m'han passat molts projectes pel cap i per sort en els últims anys la majoria de projectes importants que se m'han pas-

sat pel cap els he pogut dur a terme, i una prova és *Pepalallargai...*, el disc nou. I espero no defraudar davant d'aquesta expectativa que dius que hi ha. D'altra banda tot ha de començar per que jo estigui satisfet, i si aquesta satisfacció s'extrapola, millor. De moment jo estic content de tenir el compacte tenint en compte tota la informació i tot el desgast

energètic que hi ha hagut. Si volies dir que és una cosa premeditada el fet que se separés Umpah-pah i l'aparició del disc..., no va per aquí la cosa, perquè a mi em va venir tan de cop com a tu.

—*Creus que era inevitable que fessis un disc en solitari?*

—Sí, jo ja el tenia pensat de fa temps, el que passa és que tenia pensat de fer-lo paral·lelament al grup, t'ho dic sincerament. Acabava de fer el segon disc en castellà i tenia ganes de fer-ne un en català paral·lelament a Umpah-pah. Llavors hi va haver un seguit de circumstàncies que van desencadenar que em trobés que el projecte que tenia paral·lelament al grup es convertia en una sola cosa.

—*Per què es va acabar el projecte Umpah-pah?*

—Així és la vida, tot comença i tot acaba. Jo sempre he dit que el càncer venia no d'un any, sinó de molt abans. A l'època del *Triqui-nuelas* ja hi havia una mena de tumor dins el grup i amb el temps es va anar accentuant. L'esperit que

unificava el grup va passar d'una mínima desídia a una màxima desídia. De fet no hem estat mai totalment d'acord ni mai hem estat totalment en des-acord. Ni fins i tot quan vam dir que s'havia acabat el projecte Umpah-pah. A mi em va saber molt, molt greu. Creia que tard o d'hora passaria, però ho esperava una mica més tard, perquè feia un mes que havíem tret un nou disc, *La columna de Simeón*.

A les meves lletres, com a la meva vida, hi ha turment, però és que n'hi ha a la vida de tothom. El que passa és que hi ha diferents maneres d'interpretar-lo. Si jo funcionés de malucs cap avall segurament no faria aquestes lletres."

—*En fer aquest nou disc en solitari, has notat el llast d'Umpah-pah?*

—Per mi Umpah-pah, artísticament parlant, ha estat la part més positiva i més gratificant de la meua vida. Gràcies a aquesta experiència he pogut fer el disc que he fet. Jo no penso que degui aquest disc al projecte Umpah-pah, però sí que penso que és una conseqüència natural del que m'ha passat en els sis o cinc discos anteriors. Pel que fa a la composició, a part de l'evolució natural que ja es veu en els discs que hem fet, hi ha hagut un trencament, no se si casual, el que sé segur és que no ha estat premeditat. Ha sortit així per màgia. I òbviament la figura puntual de Quimi Portet, que penso que és crucial en aquest disc. No en la composició, sinó en el concepte de producció.

—*Què has descobert amb el Quimi?*

—D'entrada fa molts més anys que jo que es dedica a la música. És un gat vell, i que no es molesti per l'expressió. Té una experiència, màgia i informació que té poca gent d'aquest país, però no país a Catalunya sinó de tota la península. Està avançat a molts dels que corren per aquí i que s'anomenen productors.

—*Com vas entrar en contacte?*

—Va ser pura casualitat. Jo vaig gravar una maqueta prop de Figueres i ell passava en bicicleta per allà. Es va assabentar del que estava fent, vam anar a fer un toc, vam xerrar, va haver-hi un *feeling*, i a partir d'aquí ja vam posar-nos a treballar junts. El que em va agradar molt va ser que m'oferís la coproducció. He après moltes coses amb ell, i com a 'alumne' suposo que algunes perspectives noves també li dec haver ensenyat. Que no quedi pedant, però de vegades el nen li diu al iaio una frase que el deixa fregit, doncs jo he fet una mica aquest paper en una part de la producció.

—*Quedar-se sol t'allibera de tot el que has fet fins ara, però també corres el risc de l'autocomplacença...*

—És una llibertat esclavitzada. Més que lliure, he sentit que tenia més espai. El concepte llibertat, el trobo molt ambigu. A més, també m'ha anat bé el fet d'estar-me a l'Empordà, m'hi trobo molt a gust.

—*Què és el que t'agrada d'aquesta zona?*

—No és una cosa bucòlica, sinó de sensacions, que ja em ve de petit. No sé exactament què és però m'activa. I que consti que no sóc gens místic en això.

—*Ara ja ets lliure i per fi pots fer tot allò que vols sense haver-ho de consensuar amb ningú. És inevitable ser egoista per triomfar en el món de la música?*

—...no. Però et diré que des de petit que vaig gosar somniar a portar a terme un projecte artístic, sempre ho vaig fer de manera individual, això t'ho reconec, et reconec aquesta part d'egoisme. Però penso que som individus i tothom parteix d'aquí. En crear un grup s'han d'acceptar una sèrie de normes, i penso que mentre he estat a Umpah-pah tothom més o menys ho va arribar a acceptar. I malgrat que

la *vox populi* digués que el cantant era el que portava el *cotarro*, crec que ho vam portar tots bastant bé. Sobre aquesta angoixa de voler fer la meua, jo no crec que hagués collat els cargols desmesuradament. Evidentment quan feia una cançó i la presentava al grup, intentava defensar les meves pautes, però sempre vaig ser obert. Un cop s'ha acabat aquest període sí que hi ha un pes específic més individual. Ara, puc ser individualista però alhora m'agrada compartir i la prova és que he volgut coproduir el nou disc. Si hagués estat tan egoista, l'hagués fet jo tot sol. De fet a mi m'agrada compartir per aprendre i enriquir-me, i el que m'aclapararia és estar en una situació en què l'altra gent no m'aportés prou, això sí que em fa angoixa.

—*A part de la música tu també fas teatre, quins són els límits del teu exhibicionisme?*

—És veritat que de la gent que ens agrada pujar als escenaris se'n pot fer aquesta lectura, que hi ha aquest deix exhibicionista, però jo no diria que en el meu cas sigui realment primordial. En mi el que preval és pujar a l'escenari per explicar o per preguntar-

"Quedar-se sol és una llibertat esclavitzada. En aquest disc en solitari, més que lliure he sentit que tenia més espai."

“Fins ara en general les cançons que jo he fet s’han basat molt en el que és aquí [es toca el pit] i aquí [es toca el cap]. Sempre hi ha d’aquí [el maluc], però bàsicament molt del pit, del cor, de l’ànima i molt del cervell.”

me tota una sèrie de coses que si no pujo allà dalt sóc incapaç de fer o proposar o de contestar-me-les.

—Fins a quin punt ets sincer?

—Tal com t’ho dic. Evidentment si dalt d’un escenari jo dic: “et vull matar”, no s’ha de creure realment que jo vull matar. El que realment em preocupa és quina sensació puc captar del públic o quina sensació puc extreure dient això. Aquesta frase és un exemple extrem, que és “matar”, però això es pot portar en qüestions molt més simples però més profundes en el terreny personal. Hi ha coses que jo m’atreveixo a fer dalt d’un escenari, i puc semblar la persona més arrogant i més extravertida del món, i en canvi jo en la vida real m’arrugo a la primera de canvi. Vull dir que seria incapaç aquí de dir ni tan sols una mil·lèsima part del pòsit que té el que t’acabo de dir.

—Si realment ets sincer quan cantes, la teva vida deu ser molt turmentada.

—Hi ha turment, però hi ha turment a la vida de tothom. El que passa és que hi ha diferents maneres d’interpretar la vida i de funcionar-hi. O sigui, si jo fos una persona que funcionés de malucs cap avall, segurament no faria les lletres que faig, i si fes lletres d’aquest tipus seria totalment hipòcrita i mentider. El que passa és que jo tinc inquietud perquè cada vegada pugui arribar fins i tot a fer cançons utilitzant els malucs. Algunes sí que tenen aquest to, però fins ara en general les cançons que jo he fet s’han basat molt en el que és aquí [es toca el pit] i aquí [es toca el cap]. Sempre hi ha d’aquí [el maluc], però bàsicament molt del pit, del cor, de l’ànima i molt del cervell. Si hagués utilitzat els malucs segurament hauria fet un altre tipus de música i un altre tipus de lletres. El fet de fer una música que té aquest punt molt important que és el cor i el cap, fa que no sigui coherent si jo faig una lletra en la qual preval el raïocini dels malucs. D’ara endavant, però, estic obert i m’encantaria poder fer totes les cançons amb els malucs, l’ànima, i el cervell alhora.

—És difícil barrejar-ho?

—Sí, però hi ha gent que ho fa molt bé. Jo fins ara ho he aconseguit en algunes cançons.

MIREIA MARGENAT

“Un paleta té més de rocker que un individu amb una ‘jupa’ amb xapes. Per mi aguantar cada dia les gelors de les cinc del matí i haver-se de rentar les mans amb la pixera per tenir una mica de tacte als dits crec que és ser bastant rocker.”

—Qui em podries dir que sap fer cançons amb aquesta fórmula a tres bandes?

—Així de cop... en David Byrne té alguna cosa d’això. Les seves cançons tenen cervell, turment, ànima i molt de divertiment. I jo crec que també tinc alguna cosa d’això, el que passa és que parlo menys des dels malucs perquè és el que més m’ha costat. Però de mica en mica hi vaig arribant, és un procés natural.

—I quines són aquelles poques cançons en què has pogut aplicar aquesta fórmula?

—Per exemple “La cachimba”. És una cançó aparentment positiva, que té les tres parts. És una cançó divertida, festiva, però també hi és aquest deix d’ànima. En el “Gitanillo” també ho vaig aconseguir. I en aquest nou àlbum hi ha “Ull per ull”, un tema d’un fals optimisme, que és molt fresc, rodó i agraït d’escoltar, i la lletra també té un deix de respallar-te les coses, però en el fons té aquesta cosa, molt d’ànima i de cervell.

—Sobre aquest món turmentat de les teves cançons...

—Jo puc parlar de turment, però no necessàriament s’ha d’apuntar cap a mi.

—Per això ho dic, plantejges aquest turment de manera innocent o realment tens un punt de perversitat perquè saps què pots provocar entre el públic?

—Jo no posaré una frase en cap de les cançons que no sàpiga realment què vol dir. Això d’una banda, ara bé, la comprensió per part del lector està oberta, no necessàriament ha d’entendre exactament el que jo estic plantejant. Jugo amb aquesta ambigüïtat, intento jugar-hi, i m’agrada.

—Hi ha alguna cosa en particular que et costi de cantar?

—Quan faig una lletra no m’ho plantejo. Els primers però em vé-

nen en fer servir conceptes molt utilitzats. Això em condiciona i fa que de vegades me n’hagi anat més per les branques o aparentment no hagi estat tan clar, cosa que potser ha estat un error, no dic que no. Si jo faig una cançó i sempre vindrà una roda d’acords i la majoria de gent utilitzarà un tipus de puntejat, un tipus de riff, doncs a partir que ho he tingut una mica clar he obviat això. En les lletres ja ho tenia clar, i en la música he tardat una mica més per-

què ha anat d'acord amb l'aprenentatge. Això és l'únic que em condiciona, temàticament no em limita res perquè no hi ha gaires coses a triar, la qüestió és com es tracten aquestes coses. De grans patrons no n'hi ha massa, pots parlar d'amor, de desamor, d'ironia, de sexe, són problemes capitals, ara, el que es tracta és de plantejar-los de diferent manera.

—En un llibre sobre creació literària, esmentaven que els poetes joves de talent estan més interessats a jugar amb les paraules que no pas a dir coses originals. És així també en el teu cas?

—Home, jo crec que les dues vessants són importants, jo jugo amb les paraules perquè les tenim, ningú no m'ha de venir a dir què he de fer a casa meua. Un cop ho poso en *vox populi*, que diguin el que vulguin, però quan estic a casa jugo amb les paraules, i prèviament o post hi ha un concepte, hi ha darrere un missatge, almenys subjectiu. Això no vol dir que intento fer una missa, en absolut, ara, si algú s'ho agafa així em sembla fantàstic.

—Per tu és lícit jugar amb les paraules sense voler dir res?

—Per què no? si no vols dir res i vols jugar amb les paraules... de vegades no es té res a dir. El que passa és que si sempre s'utilitzés aquest sistema es podria caure en un monotema. Està bé utilitzar diferents recursos ja que això dona més cromatisme a l'estètica, ara, també pot ser un pastitx. No voldria ser com Mallarmé, que se li criticava que només es preocupava de la musicalitat dels poemes i prou. Ara bé, si tens dues raquetes pots jugar amb les dues.

—Deus ser dels qui consideren que la paraula rock defineix una actitud més que una etiqueta per a un estil concret?

—M'agrada que diguis això perquè el rock té més a veure amb l'actitud que amb l'estil en si. Jo sempre dic que un paleta té molt més de rocker que una persona amb una jupa amb xapes.

—Per què?

—Home, aguantar les gelors de les cinc del matí cada dia i haver-se de rentar les mans amb la pixera per tenir una mica de tacte..., jo trobo que aguantar

ARXIU

L'estètica del llibre del nou disc d'Adrià Puntí té moltes referències al surrealisme de Luis Buñuel. Ja des dels onze anys, quan Puntí va veure la primera pel·lícula de Buñuel ("La edad de oro"), va quedar impressionat pel cineasta.

això és ser bastant rocker. Crec que una estètica té a veure amb l'obra en si, però també crec que hi ha moltes més coses. No per protestar passes a ser el més rebel. Hi ha moltes maneres de protestar. Es pot ser molt carca protestant.

—En aquest nou disc tornes a fer un tema on forces molt la veu. Quina importància dones a la veu?

—Sempre m'ha agradat utilitzar la veu com un instrument, amb les meves limitacions. L'esportista per fer els deu mil metres corrent arrisca i arriba a límits que potser són una mica antinatural. Els artistes crec que també ens hem d'arriscar. Potser és un punt més a tenir en compte per veure que realment el que faig és honest. Vaig a per totes, deixant de banda si em pot fer mal o no, i no solament físicament, també ho dic per la crítica.

Oriol Cortacans

DEL 23 DE SETEMBRE AL 2 DE NOVEMBRE DE 1997

JOSEP PLA

la diabòlica mama d'escriure

any 1997

Exposició al Centre Cultural de Caixa de Girona
Fontana d'Or, Carrer Ciutadans, 19, Girona

PRODUÏDA PER

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Institució de les Lletres Catalanes

Fundació Caixa de Girona

DIREGIDA PER

K.T.U. Josep Pla
Fundació

EDI L'ABORA

GRJ Edicions
Destino